

اگر امروز مسلمانان جهان و ملت‌های کشورهای اسلامی، شعار ولایت اسلامی سر دهند، بسیاری از راه‌های نرفته و گره‌های ناگشوده امت اسلامی باز خواهد شد و مشکلات کشورهای اسلامی به حل نزدیک خواهد گشت. (۱۳۷۹/۰۱/۰۶)

www.basirat.ir

▼ حرف روز الزامات و جوب خط لوله جاسک - گوره

خط لوله انتقال نفت خام گوره تا جاسک به طول هزار کیلومتر با صرف هزینه یک و نیم میلیارد یورو، اواخر تیرماه افتتاح شد تا برای اولین بار محموله‌های نفت ایران از دریای عمان صادر شود. هزینه پروژه، تحریم نفت و وضعیت اقتصادی کشور باعث شده تا عده‌ای بدون نگاه راهبردی، لزوم این طرح استراتژیک را انکار کنند؛ اما از چند منظر و جوب این طرح برای کشور، یک الزام بدون تردید است: ۱- در حال حاضر نفت ایران صرفاً از پایانه خارک ارسال می‌شود. این موضوع می‌تواند در شرایط بحران، تولید تهدید کند. لذا برای متنوع‌سازی پایانه‌های صادراتی و افزایش تاب‌آوری صادرات نفت در شرایط بحران، نیاز به پایانه‌ای جدید، غیرقابل انکار بود. ۲- شرایط خاص خلیج فارس و حضور بیگانگان در آن باعث شده تا تنگه هرمز به‌عنوان یکی از مهم‌ترین آبراه‌های جهانی، همیشه در معرض بحران‌های امنیتی باشد. به همین خاطر کشورهای حوزه خلیج فارس پیگیری بی‌نیازی خود از این تنگه هستند. ایران نیز از این امر مستثنی نبوده و با این پروژه راهبردی در پی تضمین منافع خود در موقعیت بحران است تا در شرایط بسته شدن تنگه هرمز، ریسک صادرات نفت را کاهش دهد. ۳- طرح توسعه سواحل مکران و توسعه پالایشگاه‌ها در این منطقه، نیازمند تأمین پایدار انرژی خام است که از طریق این خط لوله به انجام خواهد رسید؛ ضمن اینکه موجبات جذب سرمایه‌گذاری در این سواحل را نیز فراهم می‌کند تا سواحل مکران به‌عنوان قطب جدید نفت، گاز و پتروشیمی معرفی شود. ۴- بالای نود درصد طراحی، ساخت و پیاده‌سازی این خط لوله در داخل انجام گرفته است که قطعاً می‌تواند دانش فنی و مهندسی انتقال نفت را در کشور توسعه دهد. ضمناً اشتغال و ثروتی که در پیاده‌سازی این پروژه برای مردم بومی کشور حاصل شد را نباید نادیده گرفت. ۵- هرچند در شرایط فعلی تحریمی، فروش نفت به‌سختی اتفاق می‌افتد؛ اما نمی‌توان با نگاه به این شرایط، نیاز به صرف چنین هزینه‌هایی را غیرمعقول دانست. طرح‌های اقتصادی نفتی را باید با این نگاه طراحی کرد که ایران در آینده نزدیک سهم خود را از بازار نفت پس خواهد گرفت.

نکته راهبردی: پروژه‌های کلان اقتصادی زودبازده نیستند و عموماً در یک دوره طولانی هم تولید ثروت می‌کنند و هم تولید امنیت. هرچند پایانه خارک نیاز فعلی کشور را در صادرات نفت تأمین می‌کند، ولیکن نگاه راهبردی به آینده کشور در زمینه تولید ثروت و امنیت پایدار، لزوم ایجاد پروژه مذکور را واجب می‌سازد. (نویسنده: علی محمدی)

▼ گزارش روز

سفر چندوجهی!

دیروز نخست‌وزیر عراق برای دومین بار در طول نخست‌وزیری‌اش به آمریکا سفر کرد. اولین سفر مصطفی الکاظمی در شهریور ۹۹ و در زمان ترامپ انجام شد و اکنون در فاصله کمتر از یک سال، دومین سفر وی به آمریکا صورت می‌گیرد. در رابطه با اهداف و چرایی این سفر ذکر چند نکته لازم و ضروری است:

گزاره‌های تحلیلی: ۱- بسیاری این سفر را در قالب مصوبه پارلمان عراق (دی ۹۸) برای خروج نیروهای آمریکایی از این کشور می‌دانند. در واقع سفر الکاظمی برای ایجاد یک مکانیسم یا چارچوب خروج نیروهای آمریکایی از عراق است؛ اما در عمل مشاهده می‌شود که این هدف خیلی در دستور کار الکاظمی قرار ندارد و برخی اخبار حکایت از آن دارد که شخص الکاظمی به دنبال حضور مستشاری آمریکا در عراق است؛ به‌گونه‌ای که خود الکاظمی هم مطرح کرده که عراق برای آموزش و جمع‌آوری اطلاعات نظامی از آمریکا درخواست همکاری خواهد کرد. پس علناً حضور نظامی آمریکا در عراق در یک چارچوب دیگر تداوم خواهد یافت. البته ذکر این نکته هم ضروری است که الکاظمی در راستای گفتگوهای راهبردی بغداد- واشنگتن به آمریکا سفر کرده و یکی از موارد قابل‌ذکر در این گفتگوها حضور نیروهای آمریکایی به‌عنوان نیروهای آموزشی در عراق است. ۲- الکاظمی روی انتقال روابط عراق و آمریکا از چارچوب نظامی به چارچوب فراگیر همکاری مطابق با توافقنامه راهبردی در زمینه‌های سیاسی، امنیتی، اقتصادی، آموزشی، فناوری، بهداشتی و زیست‌محیطی کار می‌کند. ۳- بسیاری این سفر را در راستای بقای الکاظمی در نخست‌وزیری می‌دانند. الکاظمی در واقع نخست‌وزیر انتقالی برای برگزاری انتخابات پارلمانی زودهنگام در عراق بود؛ اما با تعویق انتخابات عراق در خردادماه و احتمال تعویق مجدد آن در مهرماه جاری، این گزینه مطرح است که الکاظمی فعلاً در پست نخست‌وزیری در عراق حضور خواهد داشت. برای به ثمر رسیدن این امر، الکاظمی نیازمند حمایت‌های بین‌المللی و به‌ویژه آمریکا است. در واقع الکاظمی به دنبال نشان دادن خود به‌عنوان گزینه‌ای مطلوب نزد بازیگران تأثیرگذار در عراق، همچون ایران و آمریکا است. به همین منظور بود که وی در اولین سفر خارجی خود بعد از نخست‌وزیری‌اش به ایران سفر کرد. ۴- الکاظمی راهبردی مبتنی بر همکاری با بازیگران تأثیرگذار در سطح منطقه‌ای و بین‌المللی در پیش گرفته و در همین جهت اولویت‌بندی خاصی دارد. در این اولویت‌بندی، آمریکا نقش اول را ایفا خواهد کرد؛ حضور پررنگ واشنگتن در عراق به‌منزله حضور سایر بازیگران همچون عربستان سعودی خواهد بود. البته این حضور و تأثیرگذاری، بیشتر در ابعاد اقتصادی مطرح است و الکاظمی به دنبال ایفای نقش بازیگرانی همچون عربستان سعودی در مسائل اقتصادی عراق است. به همین دلیل مشاهده می‌شود که هیئت‌هایی از عربستان و عراق طی چند وقت گذشته سفرهای متعددی در قالب‌های اقتصادی داشته‌اند. (نویسنده: محمدرضا فرهادی)

▼ خبر ویژه توصیف واقعیت‌های آمریکا از زبان ترامپ

رئیس‌جمهور پیشین آمریکا در گردهمایی طرفدارانش، با تکرار ادعاهای پیشین خود درباره تقلب در انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۲۰ آمریکا گفت: «انتخابات (ریاست‌جمهوری) ۲۰۲۰، ننگین‌ترین و فاسدترین (انتخابات) بود». بنا بر گزارش خبرگزاری روسی «اسپوتنیک»، وی ضمن آن‌که انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۲۰ آمریکا را «بی‌آبرویی» خواند، به طرفدارانش گفت: «کشور ما در حال نابودی است». رئیس‌جمهور آمریکا در بخشی از سخنان خود با اشاره به افزایش خشونت و جرائم در آمریکا گفت: «صدها نفر هر هفته در شیکاگو مورد اصابت گلوله قرار می‌گیرند و این شهر بدتر از هر منطقه جنگی شده است». ترامپ همچنین تصریح کرد که نرخ جرائم به طور بی‌سابقه‌ای در نیویورک بالا است.

رونق روابط منطقه‌ای با رویکرد دولت جدید

معاون نخست‌وزیر و وزیر امور خارجه قطر با حجت‌الاسلام سید ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور منتخب دیدار و گفتگو کرد. رئیسی در این دیدار با بیان اینکه دو ملت ایران و قطر، برادر دینی و شریک منطقه‌ای یکدیگر هستند، گفت: «تهران به روابط با دوحه اهتمام ویژه‌ای دارد و اولویت سیاست خارجی دولت آینده، همسایگان خواهند بود». رئیس‌جمهور منتخب با اشاره به اینکه ایران ثابت کرده که دوست و شریکی مطمئن و قابل‌انکا است، تأکید کرد: «اطمینان داشته باشید که ایران خیرخواه همسایگان خود است». رئیسی با بیان اینکه ریشه بروز ناامنی در منطقه را باید در خارج از آن جستجو کرد، اظهار داشت: «راه‌حل استقرار امنیت پایدار و ثبات منطقه‌ای همکاری کشورهای منطقه بر اساس اعتماد متقابل سیاسی و نفی عملی دخالت بیگانگان در منطقه است». وزیر خارجه قطر نیز در این دیدار با تبریک پیروزی آقای رئیسی، اظهار داشت: «قطر به دنبال همکاری برای تحکیم روابط دو جانبه و نیز تلاش برای تأمین امنیت منطقه با همکاری جمهوری اسلامی ایران است».

بحران سیاسی در تونس

رئیس‌جمهور تونس دستور برکناری «هشام المشیشی» نخست‌وزیر این کشور را صادر کرد. وی همچنین دستور تعلیق فعالیت‌های پارلمان و رفع مصونیت سیاسی از نمایندگان را صادر کرد. این تصمیمات در حالی اتخاذ شد که شهرهای مختلف تونس به‌ویژه پایتخت، روز یکشنبه صحنه تظاهرات شهروندان بود. رئیس پارلمان تونس، تعلیق فعالیت پارلمان و برکناری نخست‌وزیر را کودتا علیه انقلاب و قانون اساسی عنوان کرده است. همچنین برخی منابع خبری از بازداشت شخصیت‌های بلندپایه در این کشور خبر می‌دهند. «محمد القومانی» نماینده جنبش النهضه می‌گوید: «هشام المشیشی» نخست‌وزیر تونس که از سوی رئیس‌جمهور برکنار شده در کاخ قرطاج در بازداشت است. المیادین نیز گزارش داد: «رئیس‌جمهور این کشور تمامی نمایندگان پارلمان و تعدادی از مسئولان این کشور را ممنوع‌الخروج کرده است».

هدف آمریکا از ماندن در عراق

نخست‌وزیر عراق قبل از عزیمت به واشنگتن بدون آن‌که ضرب‌الاجلی برای خروج نظامیان آمریکایی ارائه دهد، گفت: «هیچ نیازی به نیروهای رزمی خارجی در خاک عراق نیست». «الکاظمی» درباره احتمال تغییر کاربری حضور آمریکا، گفت: «عراق برای آموزش و جمع‌آوری اطلاعات نظامی از آمریکا درخواست همکاری خواهد کرد». روزنامه نیویورک تایمز نیز نوشت: «الکاظمی به واشنگتن می‌رود تا از رئیس‌جمهور آمریکا بخواهد که تمامی نیروهای رزمی این کشور را از عراق خارج سازد و در رسانه‌های عراقی چنین گفته شده که این سفر قرار است به حضور نیروهای رزمی آمریکا در عراق پایان دهد. نیویورک تایمز در ادامه به نقل از مقامات آمریکایی در وزارت دفاع این کشور (پنتاگون) و مقامات دیگر که نامی از آن‌ها نبرده، نوشته است که به نظر می‌رسد آمریکا با درخواست نخست‌وزیر عراق برای تعیین موعد خروج نیروهای رزمی‌اش از آمریکا موافقت کند، اما قرار نیست حتی یکی از ۲۵۰۰ سرباز آمریکایی حاضر در عراق نیز این کشور را ترک کند و صرفاً نقش و نوع کارکرد آن‌ها بازتعریف خواهد شد و نیروهای آمریکایی با عناوین دیگری در عراق باقی خواهند ماند. رویکرد جدید آمریکا صراحتاً با مصوبه پارلمان عراق و مطالبه قطعی مردم و گروه‌های مختلف عراقی در خصوص خروج تروریست‌های آمریکایی از خاک این کشور در تضاد است. یکی از اهداف جدی آمریکا در عراق، در انحصار داشتن موضوع آموزش نیروهای نظامی است تا همواره با حفظ وابستگی ارتش عراق به خود، بتواند بر امنیت و ثبات این کشور تأثیر مستقیم داشته باشد. تجربه مبارزه مشترک ارتش عراق و نیروهای حشدالشعبی که سازمان‌دهی و آموزش آن‌ها بر مبنای بهره‌گیری از ظرفیت‌های بومی صورت پذیرفته، نشان داد که عراق برای حفظ امنیت خود نیازی به پشتیبانی و آموزش آمریکایی‌ها ندارد».

◀ دستور اژهای در مورد محکومین آبان ۹۸ و معترضین خوزستانی/

رئیس دستگاه قضا در دیدار با تعدادی از خانواده‌های محکومان نآرامی‌های آبان ۹۸، از دادستان تهران خواست با بررسی پرونده این محکومان، زمینه آزادی و بخشودگی افراد واجد شرایط را فراهم کند. اژهای همچنین در تماس تلفنی با رئیس دادگستری استان خوزستان دستور داد هرچه سریع‌تر زمینه آزادی کسانی که در اتفاقات روزهای اخیر در این استان، صرفاً به خاطر اعتراض تحت نظر قرار گرفته‌اند را فراهم نماید.

◀ چین: رفتار صحیح را به آمریکا می‌آموزیم/ وزیر خارجه چین

گفت: «اگر آمریکا هنوز یاد نگرفته تا با دیگران به‌صورت برابر رفتار کند، ما و جامعه بین‌الملل وظیفه داریم به این کشور بیاموزیم». وانگ یی در واکنش به اظهارات سخنگوی وزارت خارجه آمریکا که گفته بود واشنگتن با پکن از «موضع قدرت» معامله خواهد کرد، گفت: «آمریکا همواره به دنبال تحمیل قدرت خود بر دیگر کشورهاست؛ اما باید به طرف آمریکایی بگویم که چین هرگز به کشوری اجازه نمی‌دهد که بر دیگران برتری بجوید».

◀ قابلیت‌های واکسن پاستوکوک/ رئیس انستیتو پاستور

ایران می‌گوید: «نتایج کار آزمایشی‌ها نشان می‌دهد واکسن پاستوکوک ۹۱٫۲ درصد در مقابل جهش‌های مختلف (که در کوبا عمدتاً جهش‌های آفریقای جنوبی و کالیفرنایی که بدترین نوع ویروس هستند) موفق بوده است. یادآور این واکسن، سیستم ایمنی کسانی که قبلاً کرونا گرفته‌اند را فعال می‌کند؛ ضمن اینکه این واکسن می‌تواند یادآور واکسن‌های دیگر هم باشد. با توجه به قابلیت‌های این واکسن، درخواست‌های جهانی از آن روزبه‌روز بیشتر می‌شود، زیرا تنها واکسن دنیاست که می‌تواند با چند جهش به‌طور هم‌زمان مبارزه کند».

◀ محکوم کردن اغتشاش در ایذه/ مردم ایذه در پی حوادث

اخیر و اعلام جدا بودن حساب مطالبه‌گران از موج‌سواران و هنجارشکنان، با برگزاری راهپیمایی پرشور و وحدت‌آفرین در این شهر، با آرمان‌های امام راحل و انقلاب تجدید پیمان کردند.

◀ آزادسازی قطره‌چکانی سهام عدالت/ رئیس بورس گفت:

«ظرفیت بازار جوابگوی فروش سهام عدالت نیست. اگر اجازه داده شود تا همه سهامداران مستقیم، اقدام به فروش سهام خود کنند، حجم گسترده‌ای از عرضه وارد بازار شده و بازار نزولی می‌شود. شروع ریزش بورس در مقطعی بود که فرآیند آزادسازی سهام عدالت از ۳۰ به ۶۰ درصد اجرایی شد. الان می‌توان برای جلوگیری از تأثیر منفی فروش سهام عدالت بر معاملات، در هر مرحله یک درصد از آن را در بازار آزادسازی کرد».

◀ بدهکاری خودرویی دولت به مردم/ دولت روحانی در

حالی شرکت دولتی سایپا را تحویل دولت جدید خواهد داد که این شرکت برای بیش از ۳۲۵ هزار دستگاه خودرو حدود ۲۲ هزار میلیارد تومان پیش‌دریافت از مردم اخذ کرده و متعهد شده در زمان مقرر خودرو به آنان تحویل خواهد داد.